

Definitioner och minimikrav

Definitioner enligt artikel 4.1 i förordningen om CAP-plan

Jordbruksverksamhet

Med produktion av jordbruksprodukter avses odling av växtbaserade råvaror inom primärproduktion inom jordbruket med metoder för odling på åker eller i trädgård, samt uppfödning av animaliska råvaror genom hållande av produktionsdjur. I växtodling avses med produktion av jordbruksprodukter odling där ett ett- eller flerårigt växtbestånd har skapats genom sådd eller plantering av ett normalt antal frön eller plantor, och man i odlingen strävar efter att få en skörd som kan säljas. Vid odling av växter krävs årliga odlingsåtgärder. Ettåriga växter måste sås eller planteras årligen. Ett bestånd av fleråriga växter skapas och sköts så att det är möjligt att få en skörd som kan säljas av de olika växtslagen åren efter att beståndet skapats. Gödsling, växtskydd och andra vanliga odlingsåtgärder ska utföras så att de stöder syftet att producera skörd.

Bevarande av jordbruksmark på godtagbart sätt förutsätter jordbruksverksamhet där jordbruksmarken sköts årligen genom slåtter eller bete eller på annat ändamålsenligt sätt, om årlig slåtter inte kommer i fråga med tanke på bevarandet av naturens mångfald. Jordbruksmark som bevaras ska hållas öppen. Ett område som beskogats är inte längre jordbruksmark. **Kompletterande information till begäran om utlåtande: För slåtter skulle en årlig tidsgräns fastställas, exempelvis slåtter senast 30.9., eftersom arealerna monitoreras.**

Jordbruksmark

Jordbruksmark är områden med åkerareal, permanenta grödor och permanent gräsmark. Jordbruksmark är täckt av jord. Normala grundläggande istandsättningsåtgärder som krävs för jordbruk ska ha utförts på området, eller så ska förhållandena där naturligt lämpa sig för jordbruksproduktion. Fuktiga områden kan vara jordbruksmark, om det går att odla där. Vattenytan kan regleras med hjälp av reglerande täckdiken eller andra typer av dikning så att marken bär normala jordbruksmaskiner åtminstone vid de tider på året då odlingsverksamhet sker på området. Man ska aktivt se till att jordbruksmarken är i sådant skick att den kan odlas på.

Skog/skogsmark/skogsbruksmark, hyggen, områden med växter som är typiska för bottenskiktet i skog, myrar, byggda våtmarker, klippor, områden för torvproduktion, parkområden, rekreations- eller gårdsområden, lösdrifts stall och andra motsvarande områden är inte jordbruksmark. Vissa områden, såsom områden där det finns solpaneler, flygplatser, järnvägsspår eller deras skyddsområden, används huvudsakligen för annat än jordbruksverksamhet och kan inte anmälas i stödansökan, även om det exempelvis skulle växa vall på dem. Om en jordbrukare ändå söker stöd för areal av denna typ, ska hen i samband med stödansökan lägga fram bevis, såsom fotografier av platsen, som visar att arealen huvudsakligen används för jordbruksverksamhet trots den övriga verksamheten. Vid behov ska man även lägga fram dokument som bevisar förvaltningen av arealerna och andra nödvändiga bevis för jordbruksmyndigheten.

Som jordbruksmark räknas inte heller växthus med permanenta strukturer och permanent grund, plantskolor för skogsträd eller andra odlingar av träd som drivs upp för skogsbruk, produktionsområden för barrväxter till snitt, moderplantområden för plantskolor och julgransodlingar. Husbehovsodlingar i trädgårdar på tomtområden eller odlingar inomhus utan naturligt ljus är inte jordbruksmark.

Som jordbruksmark räknas jordbruksskiftens, kant-, nack- och tegdiken, åkerrenar (upp till godkänd bredd), skyddszoner och liknande hjälpområden samt tillfälliga passager som inte byggts eller belagts separat.

Tillfälliga små områden i anslutning till jordbruksverksamhet som inte används för produktion, såsom områden för ensilagebalar eller -stackar, räknas som jordbruksmark om de i övrigt uppfyller kännetecknen för jordbruksmark. På samma sätt kan man på jordbruksmark kortvarigt förvara tillbehör för byggande inom jordbruket, gödsel eller motsvarande varor. Området slutar inte räknas som jordbruksmark på grund av dessa tillfälliga åtgärder. På jordbruksmark kan det finnas små, tillfälliga och lätta konstruktioner, om de inte kan

betraktas som annan bebyggd mark för jordbruk. Tillfälliga konstruktioner på jordbruksmark kan exempelvis vara lätta skyddstak för betande produktionsdjur.

Iståndsättningsåtgärder som förbättrar jordbruksmarkens lämplighet för odling eller andra motsvarande åtgärder, samhällstekniska arbeten, verksamhet som anknyter till turism och fritid samt annan motsvarande verksamhet tillåts på jordbruksmark före sådd, efter att en eventuell skörd har bärgats och under vintern. Under vegetationsperioden får jordbruksmarken kortvarigt användas för annat än jordbruk, om verksamheten inte skadar växtbeståndet som skapats i syfte att ge skörd. Även på jordbruksmark som används för annat än jordbruksverksamhet måste man följa villkorlighetens krav. Användning för annat än jordbruksverksamhet får inte äventyra användningen av området för jordbruk under nästa vegetationsperiod.

Åkerareal

En åkerareal är jordbruksmark som under normala omständigheter odlas kontinuerligt, till skillnad från permanenta växter, antingen sådda eller planterade åker- eller trädgårdsväxter. Till åkerarealen hör även åkrar som producerar tjänster för upprätthållande av naturen som ekosystemtjänster (såsom naturvårdsvall). Som åkerareal räknas också åkrar som legat i träda kortvarigt, högst 5 år, samt högst 5 år gammal gräsmark som ingår i växtföljden. Träda är åkerareal som inte används för produktion. Hit räknas grön-, stubb- och svartträda.

Kompletterande information till begäran om utlåtande:

– med *grönträda* avses åkerareal som besätts med frön till ett- eller fleråriga vilt-, landskaps-, nektar- eller ängsväxter eller vall, eller med utsädesblandningar av dessa växter, dock inte enbart med spannmål, andra proteinväxter än klöver och sötväppling eller oljeväxter eller utsädesblandningar av dessa växter;

– med *svarträda* avses åkerareal som under vegetationsperioden inte är täckta av växtlighet eller stubb;

– med *stubbträda* avses åkerareal som täcks av stubb av spannmål, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter eller frökryddor från den förra vegetationsperioden eller en tidigare vegetationsperiod och inte bearbetats;

Till åkerareal räknas arealer som odlas permanent samt arealer som tillfälligt inte odlas, till exempel för att de ligger i träda, men som ingår i växtföljden. Med trädgårdsväxter avses i detta sammanhang rotfrukter och andra frilandsgrönsaker, melon, jordgubbar och åkerbär. Grönsaker som odlas på samma plats i minst fem år i följd, såsom sparris och rabarber, räknas som permanenta grödor.

På åkerareal växer i regel inga träd, förutom träd som är godkända som landskapselement.

Permanent gräsmark och permanent betesmark (permanent gräsmark)

Med permanent gräsmark avses mark som används för odling av vallväxter eller andra gräsfoderväxter antingen på naturligt sätt (självförnyande) eller genom odling (sådd) och som inte har ingått i gårdens växtföljd på minst fem år.

Till vallväxter och andra gräsfoderväxter hör sådana vall- och gräsfoderväxter som i Finland traditionellt finns på naturbetesmarker eller i fröblandningar för vall-, betes- eller ängsväxter.

Under förutsättning att över 50 % av jordbruksmarksarealen på ett jordbruksskifte är täckt av vallväxter eller andra gräsfoderväxter kan det på ett jordbruksskifte med permanent gräsmark finnas

- andra växter som lämpar sig för bete eller som djurfoder än hö- och gräsfoderväxter och/eller
- träd och lövbuskar högst 50 st. per hektar, om de växer spritt eller i små grupper på jordbruksskiftet.

Arealer som helt saknar vallväxter och andra gräsfoderväxter eller där dessa växter inte täcker över 50 % av jordbruksskiftets jordbruksmarks areal godkänns inte som permanent gräsmark.

Kompletterande information till begäran om utlåtande:

För närvarande gäller en motsvarande begränsning på 50 träd endast träd. Nu omfattar denna begränsning även lövbuskar, och det förutsätts att de växer utspritt eller i små grupper på jordbruksskiftet.

EU-förordningen möjliggör/kan möjliggöra att ett medlemsland kan besluta att en areal som utan mellanår har besåtts med vall på nytt, men mellan förnyelsen av vallen har plogats eller bearbetats eller som har såtts om med ett annat slag av gräs inte räknas som permanent gräsmark. Möjligheterna att tillämpa denna punkt utreds senare.

Permanent grödor

Arealer med permanenta grödor är andra växter än permanent gräsmark på jordbruksmark som inte ingår i växtföljden. Arealer med permanenta grödor är fruktträdgårdar, arealer med bärbuskar och fleråriga bärväxter, plantskolor för dekorationsväxter, plantskolor för jordstockar och andra arealer med minst femåriga trädgårdsväxter, prydnadsvide för flätning, medicinalvide samt arealer med energiträd med kort omloppstid.

Plantskolor är arealer där man på friland eller i odlingstunnel odlar plantor av trädgårdsväxter, fruktträd, bärväxter, dekorationsträd och -buskar eller perennväxter för kommersiella syften. Arealer för moderväxter till plantskolor är inte arealer för permanenta grödor. Arealer för julgransodling eller plantor som drivs upp för skogsodling räknas inte som plantskolarealer.

Med skottskog med kort omloppstid avses arealer där man har planterat trädslag som tillhör CN-koden 0602 90 41, som är fleråriga vedväxter, grundstammar eller stubbar som lämnats kvar i marken efter skörd, som skjuter nya skott nästa vegetationsperiod. Skottskog med kort omloppstid är asp, hybridasp, poppel och vide, om den maximala omloppstiden fram till skörd är högst sju år.

Stödberättigad hektar

Definitionen gäller jordbruksmarksarealer som får direkta stöd. Nyodlingar som anmälts för jordbruksverksamhet år 2023 eller senare skulle inte vara berättigade till direkta stöd, även om de skulle uppfylla definitionerna av jordbruksmark och jordbruksverksamhet. (Möjligheten till denna utslutning är osäker.)

Med en stödberättigad hektar avses jordbruksmark som används för produktion av jordbruksprodukter eller som bevaras i ett skick som lämpar sig för bete eller odling det år när stödet söks. En förutsättning för rätt till stöd är att odlingsväxternas rötter har möjlighet att växa i jordbruksmarkens jord. Rätten till stöd förutsätter att man på jordbruksmarken har sått eller planterat den växt som anmälts för jordbruksskiftet enligt de koder som publicerats av stödförvaltningen senast den 30 juni det år stödet söks, om undantag inte fastställts för detta och om inte jordbruksskiftet redan används på ett sätt som motsvarar anmälan, exempelvis för permanenta grödor eller som jordbruksmark som sköts för att bevaras. Stödberättigade hektar ska förvaltas av den som söker stöd den sista dagen för stödansökan det år stödet söks. Den minsta stödberättigade skiftesstorleken är 0,05 hektar.

På arealer för åkerskogsodling kan man plantera träd som vindskydd på åkern. Trädplantorna ska då planteras i en rak rad. Ett jordbruksskifte kan ha högst en rad vindskyddsträd. Träden ska vara lövträd. I övrigt ska träd i regel inte finnas på arealer som är stödberättigade som åkerareal, med undantag för exempelvis träd som räknas som landskapselement.

Följande arealer är berättigade till direkta stöd, om övriga villkor för detta uppfylls:

- Fältprovruator för provodlings- eller forskningsverksamhet tillsammans, om växter odlas i marken. Dessa kan exempelvis vara blandodlingar eller arealer där grundvattennivån har höjts till en högre nivå än normalt.
- En högst (3 / x) meter bred vändteg som behövs för att säkerställa odlingsåtgärderna på ett jordbruksskifte för trädgårdsväxter eller andra särskilda växter.
- Ett jordbruksskifte kan omfatta en högst 3 meter bred obearbetad skyddszon täckt av växter vid ett vattendrag (GAEC 4 för villkorlighet), eller om skyddszonen behövs för annat vattenskydd
- Skyddade träd och naturminnesmärken enligt villkorlighet för icke-produktivt område (GAEC 9) separat digitaliserade
- Mångfaldszoner eller vindskyddsplanteringar vid kanterna av jordbruksskiften

Aktiv jordbrukare (riktig jordbrukare)

Definitionen av aktiv jordbrukare gäller enligt EU-förordningen vissa inkomststöd, som är grundläggande inkomststöd, ekosystem, EU-inkomststöd för unga jordbrukare, produktionsbundet inkomststöd och ersättning för naturskador. Definitionen skulle också tillämpas på miljöersättning för utveckling av landsbygden, ersättning för ekologisk produktion och ersättning för djurens välbefinnande.

Syftet med definitionen är att rikta stöden för jordbrukare till aktiv jordbruksproduktion. Tanken är dock inte att utesluta de jordbrukare som idkar mångsidig verksamhet och har andra inkomster vid sidan av jordbruket. De sökande som föregående år fått direkta stöd på högst ett visst belopp, som kan vara högst 5 000 euro, kan lämnas utanför granskningen av aktivjordbrukare.

Enligt vår uppfattning skulle det vara enklare ur både jordbrukarens och förvaltningsverksamhetens perspektiv om definitionen av aktiv jordbrukare inte infördes. Vårt mål är att stöda och granska aktiv jordbruksproduktion utifrån hurdan jordbrukarens verksamhet är, i stället för att granska jordbrukaren själv.

Definitionen av en aktiv jordbrukare skulle basera sig på register. En LFÖPL-försäkring skulle vara obligatorisk för en aktiv jordbrukare. Om jordbrukaren inte omfattas av den obligatoriska LFÖPL-försäkringen, skulle hen vara tvungen att ha någon annan motsvarande försäkring, såsom en FöPL-försäkring. Hen skulle också behöva bevisa att hen idkar jordbruksverksamhet. Som sådant ytterligare bevis fungerar information från företags- och organisationsdatasystemet (FODS) om att den sökandes huvudsakliga bransch är jordbruksverksamhet. En aktiv jordbrukare bör vara momsskyldig. Inkomstgranskning för jordbruk skulle eventuellt kunna användas för att bevisa att definitionen uppfylls.

Granskningen av hurvida en jordbrukare är aktiv skulle endast göras för sökande som fått direkta stöd på 5 000 euro föregående år. Gränsen fastställs nationellt, men den får vara högst 5 000 euro.

Ung jordbrukare

Med en ung jordbrukare avses en jordbrukare som är högst 40 år gammal och som har bestämmanderätt på jordbruket. Om den som söker stöd enligt artikel 27 och/eller artikel 69 är en sammanslutning, ska en eller flera unga jordbrukare ha bestämmanderätt i sammanslutningen. Om den som söker stöd är en grupp av fysiska personer, anses en ung jordbrukare ha bestämmanderätt om alla medlemmar i gruppen uppfyller definitionen av ung jordbrukare.

Stödmottagaren ska ha tillräcklig yrkeskompetens. Som tillräcklig yrkeskompetens betraktas en examen inom naturbruk åtminstone på andra stadiet eller utöver tre års praktisk erfarenhet en utbildning på minst 20 studieveckor, 30 studiepoäng eller motsvarande mängd kompetenspoäng, varav minst 10 studieveckor, 15 studiepoäng eller om ett motsvarande antal kompetenspoäng är studier i ekonomi.

Om en sökande av stöd enligt artikel 27 är en sammanslutning eller en grupp av fysiska personer anses kravet på yrkeskompetens uppfyllas om varje medlem i gruppen som har bestämmanderätt i sammanslutningen eller varje medlem i gruppen av fysiska personer har minst tre års arbetserfarenhet eller minst hälften av dem har tillräcklig utbildning.

Om etableringsstöd enligt artikel 69 söks av två eller flera fysiska personer tillsammans, anses kravet på yrkeskompetens uppfyllas om varje sökande har minst tre års arbetserfarenhet och minst hälften av de sökande har tillräcklig utbildning.

En ung jordbrukare ska uppfylla kraven på utbildning och kompetens senast den 31 augusti det första ansökningsåret när hen ansöker om stöd enligt artikel 27. Om utbildningskravet inte uppfylls när jordbrukaren börjar bruka gården, ska hen skaffa utbildning inom 36 månader efter beviljandet av etableringsstöd när hen ansöker om stöd enligt artikel 69.

Övriga definitioner

Jordbruksskifte

Med ett jordbruksskifte avses ett enhetligt område med jordbruksmark som hör till ett basskifte som avgränsats i fråga om läge och maximal stödberättigad areal i det register över basskiften om vilket stadgas i artikel 65 i den horisontella förordningen, där man odlar ett växtslag eller en blandning av flera växtslag eller som ligger i träda eller som är i särskild användning enligt kraven för jordbruksverksamhet. I ett basskifte kan det finnas ett eller flera jordbruksskiften. Ett jordbruksskifte kan endast hör till ett basskifte. Jordbruksskiftenas gränser och arealer kan variera från år till år inom ett basskifte. Ett jordbruksskifte är en ansökningsberättigad enhet inom en geospatial stödansökan (innehåller geodata). I granskningar inom arealmonitoreringen kan flera jordbruksskiften eller delar av dem granskas tillsammans för att nå ett resultat.

Torvmark

Med torvmark avses mark där andelen organiskt material i plogskiktet är minst 40 %.

Mineraljord

Med mineraljord avses mark där andelen organiskt material i plogskiktet är under 40 %.

Våtmark

Med våtmark avses ett område som permanent är delvis täckt av vatten, som håller kvar fasta ämnen och näringsämnen, fungerar som livsmiljö för organismer eller gör odlingslandskapet mångsidigare.

Vattendrag

Med vattendrag avses ett vattendrag enligt 1 kapitlet 3 § 1 mom. 3 punkten i vattenlagen (587/2011) och på Åland ett vattendrag enligt 3 § 1 mom. 30 punkten i vattenlagen för landskapet Åland (1996:61). I stödsystem kan vattendrag även avse nätverksmodellen för fårar enligt kartnivån Vattendrag i Livsmedelsverkets system (Vipu-vattendrag). Modellen är något mer omfattande än definitionen av vattendrag i vattenlagarna. Jordbrukare kan se kartnivån i tjänsten Vipu.

Skog/skogsmark/skogsbruksmark

I en skog växer i allmänhet träd, och om trädbeståndet har avverkats (hygge) återstår skogens bottenskikt och eventuellt trädstubbar.

Med skog avses skogs- och tvinmark enligt den finländska klassificeringen. Till skogen hör följande klasser, som baserar sig på kapaciteten för virkesproduktion (tillväxt under trädbeståndets omloppstid):

- I skogsmark växer trädbeståndet med minst en kubikmeter per hektar och år
- Tvinmark är i allmänhet stenig mark eller våtmark där den totala tillväxten i trädbeståndet är under en kubikmeter men minst 0,1 kubikmeter per hektar och år.
- Icke odlingsbar mark är naturligt nästan eller helt fri från träd, och dess kapacitet för virkesproduktion är under 0,1 kubikmeter per hektar och år.
- Till skogsbruksmark räknas utöver de ovan nämnda också skogsbilvägar, permanenta lager- och tomtområden för skogsbruk etc.

(Källa: Suomen metsät 2011)

Definitionen kan också basera sig på definitionen i lagen om temporärt stöd för beskogning (1114/2020):

Med skogsmark avses ett område som enligt Statistikcentralens nationella markanvändningsklassificering är skogsmark (F11) samt ett område där det enligt 5 a § 2 mom. i skogslagen (1093/1996) inte föreligger någon förnyelseskyldighet för att området är lågproduktivt med avseende på virkesproduktion.

Med skogsmark avses i denna klassificering ett område som används eller kan användas för att producera virke, där trädbeståndets genomsnittliga årliga tillväxt är 1,00 m³/ha, inklusive bark. Som skogsmark räknas också sådana områden som tidigare tillhört en annan markanvändningsklass, där man har fått till stånd en

livskraftig plantskog. Även områden som tillfälligt är trädfria eller glest trädbevuxna, såsom förnyelseeytor eller plantskogar, betraktas som skogsmark. De sistnämnda områdena omfattas av förnyelseskyldighet av skog enligt skogslagen (1093/1996). Även ödelagda områden eller motsvarande för vilka ovannämnda avkastningskrav inte uppfylls och som inte hör till någon annan markanvändningsklass är skogsmark. Även tidigare jordbruksmarker betraktas som skogsmark om de redan planterats eller blivit skogbevuxna eller slybevuxna vilket förhindrar beskogning genom odling (Huvudgrupper, Markanvändningsklassificering 2000, Skogsmark).

Minimikrav (artikel 15a)

Som minimigräns för beviljande av direkta stöd kan man fastställa en arealgräns eller en gräns i euro. Arealgränsen kan för enhetlighetens skull vara densamma som för miljöersättning. För direkta stöd kan man dock inte fastställa undantag från arealkravet, såsom en lägre gräns för odling av trädgårdsväxter. För att direkta stöd ska beviljas ska den stödberättigade areal som den sökande förfogar över, för vilken direkta stöd söks, vara minst fem hektar.

För produktionsbundna djurbidragen ska man fastställa en nedre gräns i euro, om gårdens stödberättigade areal underskrider den fastställda nedre hektargränsen. Om den stödberättigade areal som en sökande som ansökt om produktionsbundna djurbidragen förfogar över underskrider fem hektar, tillämpas minimibeloppet för beviljande av djurarvoden på den sökande. Detta minimibelopp för djurarvoden är 1 000 euro i stöd för stödåret.